

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piata mare Nr. 22. — „Gazeta“ eea:
Joi'a si Dumineca.

Pretulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

Anulu XLIII.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scriori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramita.

Nr. 22.

Dumineca, 28 16 Martiu

1880.

Cu 1 Aprile st. v. 1880 se incepe unu nou abonamentu la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Rogamu pe On. Domni prenumeranti ai fôiei noastre, alu caroru abonamentu a espiratu cu 31 Martiu st. v. 1880, se binevoiesca a si'lu reinnoi *de cu vreme*, pentru cá diuariulu se li se póta tramite regulatu. De la 1 Aprile st. v. incolo diuariulu se va tramite numai aceluor domni, cari au binevoitu a-si reinnoi abonamentulu.

Domnii noui abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adresele d-loru *esactu*, aratandu si *post'a cea mai aprópe* de loculu, unde locuiescu.

Pretulu abonamentului la „Gazeta Transilvaniei“ este:

pentru Brasiovu: pe trei luni 2 fl., pe siese luni 4 fl., pe anu 8 fl.; — dusu in casa: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe siese luni 5 fl.; pe anu 10 fl.

pentru Austro-Ungari'a cu post'a: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe siese luni 5 fl., pe anu 10 fl.,

pentru Romani'a si alte tieri esterne: pe trei luni 7 franci, pe siese luni 14 franci, pe anu 28 franci.

Banii de prenumeratiune sunt a se tramite (mai usioru prin assignatiuni postale) la Redactiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI“ in Brasiovu.

Neviolabilitatea teritoriului romanu.

Brasiovu 15 Martiu v. 1880.

De unu timpu incóce nu se mai vorbesce niciun séu fôrte puçiuu de neutralizarea Romaniiei. Care se fia caus'a? S'a stersu óre dela ordinea aliei acést'a cestiune, care inaintea resbelului ruso-turcescu formá unu obiectu principalu alu discussiunii diuaristice? Óre, dupa ce a devenitu independenta, Romani'a nu mai semte trebuint'a de a face se i se recunósca neutralitatea?

Ómenii de statu, cari conducu dela 1876 destinele tieriei, asémána cu predilectiune situatiunea Romaniiei cu aceea a Belgiei manifestandu dorint'a cá Romani'a se devina pentru Orientu ceea ce este Belgi'a pentru Occidentu. Ei bine! pentru cá Romani'a se devina Belgi'a Orientului nu este de ajunsu cá se fia independenta si cá se inainteze in cultura si in civilisatiune, ci mai are lipsa inca de unu lucru insemnatu de care se bucura Belgi'a apasana — de recunóscrea neutralitatii sale de cátra marile poteri ale Europei.

Belgi'a are se multiamésca mai cu séma neutralitatii sale, déca desvoltarea ei interióra pe tere-mulu pacinicu alu civilisatiunei a potutu se dobéndesca rezultate atátu de stralucite. Si Romani'a cu greu se va poté bucurá de bunatatile unei paci durabile interne, de care are atat'a trebuintia in interessulu culturei sale si pe care numai atunci o va avé, candu va fi asigurata in contra tuturoru amenetiloru si a incercariloru de incalcare a poteriloru sei vecini, pe cátu timpu teritoriulu tieriei nu va fi declarat de unu noli me tangere de cátra marile poteri.

Ne aducemu aminte de marile silintie ce si le-au datu ómenii de statu romani inainte de resbelu, de a castigá dela poterile garante recunóscrea neutralitatii Romaniiei. Memorandulu ce l'au predatu conferintiei dela Constantinopolu in privint'a acést'a a fostu inse precumu scimu, respinsu. In-susi inalt'a Pórta, care avé celu mai mare inter-ressu de a asigurá neviolabilitatea teritoriului romanu a respinsu in orbi'a ei propunerile ce i le facea cabinetulu din Bucuresci. Astfelu mic'a Romania nu si-a potutu ajutá decâtu numai incheiandu fai-mós'a conventiune din Aprile 1877 cu Russi'a si deschidiendu portile tieriei ostiriloru russesci.

Scimu cu totii ce a urmatu. Sórtea le-a res-servatu Romaniloru de a luá parte gloriósa la cam-

pania si acést'a a fostu noroculu tieriei. „Lasati pe Rossi se tréca!“ era respunsulu ce 'lu primi guvernulu romanu strimtoratu in érn'a 1876/7. I s'ar' mai dá lui óre acestu respunsu si acuma la casu candu s'ar pune earasi in miscare ostirile russe cu scopu de a uni Bulgari'a si a pune pe-ciorulu pe Constantinopole?

Eata o cestiune fôrte seriósa, care inca nu e pe deplinu resolvata. Inainte de resbelu candu Romanii cereau recunóscrea formala a neutralitatii cuprinsa implicitu in tractatulu dela Paris li se o-punea, cá principatulu nu ofera destula garantia, cá va fi acelu boulevardu, care se póta aperiá inter-ressele europene in Orientu. Apoi abstragéndu dela acést'a nu mai potea fi nici vorba de cestiune neutralisarii Romaniiei pe cátu timpu Germa-ni'a si Austro-Ungari'a erau intielese cu Russi'a si consentisera, cá se-o lase se tréca. Resbelulu insusi a modificatu dela fundamentu parerile nefavorabile, ce le aveau ómenii de statu europeni a-supra Romaniiei, cu tóte astea caus'a neutralitatii n'a facutu nici unu pasu inainte. A venitu con-gressulu dela Berlinu. Aci tramisii Romaniiei s'au incercatu de a aduce cestiunea earasi pe tapetu, dér' inzedaru, erá inca prea de vreme.

Dela congressulu de Berlinu si péna astadi si-tuatiunea generala europeana s'aschimbatu in multe privintie. Guvernulu romanu prin atitudinea s'a intielépta si leala fácia de poterile semnatore ale tractatului a cástigatu totu mai multu increderea cabineteloru apusane si déca ar' fi din nou constrinsu a pune intrebarea: „Se-i lasamu se tréca, ori nu?“ de siguru, cá ar' primi unu respunsu mai puçinu indiferentu de sórtea principatului.

S'a facutu unu pasu inainte, dér' cu atáta nu e destulu. Romani'a nu póte fi linistita péna nu va avé siguritate, cá in casu candu teritoriulu seu ar' fi din nou amenintiatu cu incalcare, nu va stá iso-lata, espusa tuturoru capricieloru sórtei, ci va avé unu radiemu in poterile europene, cari au unu in-teressu de a-o vedé aperiandu ordinea si stabilitatea in Orientu.

Numai dobéndirea unui asemenea spriginu pe-tre casulu eventualu a unei noue incalcare a ter-itoriului romanu, póte fi scopulu caletoriei ce a intreprins'o ministru-presiedinte Bratianu pe la curtile din Vien'a, Berlin si Paris, déca admitemu cá nu a plecatu numai in afaceri de natura secun-dara, cáci si proclamarea Romaniiei de regatu tre-buie se fia cousiderata de o afacere secundara fa-çia de marea cestiune a garantarii neviolabilitatii teritoriului romanu.

Se speramu, cá staruindu pe acést'a cale guver-nului romanu i va succede a castigá Romaniiei acea siguritate in afara de care are neaperata lipsa pen-tru cá se póta deveni Belgi'a Orientului!

Cronic'a evenimenteloru politice.

Diariiele din Pest'a afla, cá in cercurile clerului inaltu ungurescu se dis-cuta acuma unu proiectu de conchiamarea unui sínodu nationalu pe bas'a decisiuniloru conciliului Tridentinu. Se proiectéza intrunirea acestui sínodu in modulu, cumu s'au obicinuita a se tiené sínódele in seculii trecuti si in Ungari'a si cumu se tienu si astadi in alte state. Planulu, asigura acele foi, inca nu e coptu, dér' forméza unu obiectu de discussiune intre prelati. „Magyar Állam“, cunoscuta fôia clericala, numesce intre obiectele, cari se fia supuse desbaterii acelu sínodu nationalu“, cestiunea fundatiuniloru si fon-duriloru, cu deosebire a fondului religionariu si de studie, afacerea stipendiiloru si a convicteloru, afa-cerea Universitatii de Budapest'a, a gimnasiiloru si scóleloru poporale catolice si in genere a cres-cerei catolice, afacerea desdaunarei de dijme si a imbunatatirei congruei la o parte a clerului si alte,

cu deosebire inse sinodulu va avé se se ocupe de cestiunea a u t o n o m i e i bisericesci.

Fácia de impregiurarea, cá opositiunea de tóte nuantiele din Romani'a combate fara crutiare gu-vernulu, mergéndu péna a pune la indoiéla patriot-ismulu si bunele intentiuni ale ministriloru actuali, „Romanulu“ si „Pressa“ nu incéla de a aduce ne-continutu dovedi si argumente, spre a respinge in-sinuarile si clevețele, ce le intimpina din partea contrariloru inversiunati. Astfelu iea in aperare diarulu „P r e s s ' a “ de Luni politic'a guvernului actualu romanu, desfasiurandu urmatoriulu tablou alu relatiuniloru Romaniiei independente cu marile poteri europene:

„Mai toti suveranii Europei primira si pórtá cu sim-patia pe peptulu loru decoratiuni romane.

„Toti tramisii nostri extraordinari au fostu primiti cu onoruri si simpatii, cu marturire de stima si afectiune pentru Romani'a.

„Ministrulu nostru la Constantinopole avé onórea, excep-tionala in acea capitale, d'a i se dá de Sultanulu unu pran-diu in onórea s'a.

„Drapelulu romanu, pusu pe balconulu ministrului ro-manu, pe piet'a Independintiei, fú salutat de regele Italiei, care trecea in revista trupele sale.

„Ministrulu romanu, abia ajunsu la Aten'a, tóte dia-rele grecesci salutara cu simpatia instalarea s'a, si inaugu-rara formarea legaminteloru intime ce trebuie se existe intre cele dóue natiuni june si luminate din Oriinte, ér' Camer'a elena votá in unanimitate, instalarea unei legatiuni elene in Bucuresoi.

Presiedintele consiliului, d. Ion Bratianu, trebuindu se mérga la Berlin pentru interesele drumului de feru, primi in calatori'a s'a mari probe despre increderea ce guvernulu actualu inspira in strainatate.

„In cele dóue dile, cátu se opri d. Bratianu la Vien'a, fú primitu cu multa gratiositate si buna-vointia de Impera-torele si de ómenii de Statu, cari conducu afacerile Impe-riului.

La Berlin, primirea ministrului romanu fú nu mai pu-çiuu semnificativa. Imperátorele Germaniei, in audienti'a ce acordá d-lui Bratiaanu, primi, c'o viua placere si cu multa simpatia pentru Romani'a si Domnitorulu nostru, marele cordonu romanu. — Principele de Bismarek, care se scie cátu de anevoie acorda audientie chiaru ambasadoriloru, prii mi indata pe d. Ion Bratianu si Sambat'a trecuta, ministrulu Romaniiei avé inca onórea de a fi invitatu si la prandiulu marelui cancelar.

„Tóte aceste fapte de o natura fôrte semnificativa, do-vedescu, cá politic'a de bune si egale raporturi cu tóte Pu-terile a guvernului actualu este bine apretiuca si inspira in-credere tuturoru. Ele vedu in Romani'a o garantia de ordine si de stabilitate in Oriinte, unu aginte activu si inteliginte alu introducerii ideiloru civilisatiunii moderne pe malulu Dunarii.“

Si in parlamentulu S p a n i e i s'a fostu discutatú cestiunea recunóscrei R o m a n i e i. Ministrulu de statu a declaratú in siedinti'a dela 27 Febr. trecutu, cá guvernulu spaniolu este prédispusu a recunósce indata independenti'a Romaniiei. Cu acést'a ocaziune d. Marquis de Sevano a tie-nutu unu frumosu discursu, in care arata importan-ti'a, ce o are pentru Spani'a, recunóscrea statului romanu, felicitandu pe ministru de predispositiunea manifestata. Marquis de Sevano si-a terminatu in-teressantulu seu discursu cu urmatórele cuvinte:

„Mi remane de adaugatu, cá guvernulu spani-olu in acésta recunóscrea nu va indepliní numai unu actu oficialu, dér' cá va stabili raporturi intre dóue popóre, cari au aceeași origine; fiindu, cá se scie, cá poporulu romanu datéza din timpulu, candu o colonia spaniola fú tramisa acolo de cátra ro-mani si cá elu n'a uitatu inca, nici prin obicei-urile sale, nici prin limbagiulu seu, originea s'a co-muna cu a nóstra. Nu va fi de altmintrelea ne-folositoru, nici sub aspectulu politicu, nici sub a-cel'a alu raporturiloru comerciale. Toti senatorii

cunoscu, că acelu stată are cheia în marea Neagra, a acelu riu principal al Europei, celebrul Danubiu, care îl pune în poziție de a avea o mare influență politică între Rusia și celelalte state, cari s'au format, și imperiul Otoman, care încă există; și fiindu că densul nu se gasește datu cu totul nici unei din aceste două influențe politice, va face neapărată cauza comună cu celelalte state ale Europei civilizate.

Pe imperatul Alexandru l'a mahnit tare faptul eliberării Nihilistului Hartmann de către guvernul francez. Impregiurarea acestă a întrebunțiat o unchiul său, imperatul Germaniei Wilhelm, spre ai scrie o scrisoare plină de asigurări de amicitie și de bunăvoință, momentul fiindu binevenit de a produce o încordare durabilă între Petersburg și Paris — și se vede că la această scrisoare „privată“ face aluziune Tiarul în toastul, pe care cu ocaziunea unui prandiu datu în onoarea zilei născerei imperatului Wilhelm la rostitu în limbă franceză dîcîndu:

„Imperatul, din născerei caruia suntemu atât de fericiți a-o serbă astăzi, mi-a datu cu ocaziunea iubileului meu o nouă dovă a amicitiei constante de mai înainte, scriîndu mi două scrisori, ună oficială, pe care m'am grabit a-o publică, și alta privată, cari m'au miscat adîncu. Și eu nutrescu sentimentele și dorințele exprimate în aceste scrisori. Conțezu pe deplin pe aceea, că relațiunile mai vechi de cît seculare între ambele noastre popoare se vor susține și întări spre binele lor reciproc. Beau în senatatea imperatului și regelui, amicului meu cel mai bun. D-dieu se'lu protejă și se ne dă mîngăierea, de a serbă încă multi ani din născerei sale.“

Diariul rusescu „Golos“ iea în apărare guvernul francez în contra acuzărilor ce i se facu pentru neestrădarea lui Hartmann. Definițiunea noțiunii „criminalu politicu“ — dice „Golos“ — se înverte într'unu cercu foarte estinsu. Criminalii politici din timpurile mai vechi, barbati că Thiers, Victor Hugo ș. a. n'au nimic comunu cu socialistii și nihilistii de azi. Guvernele toate fara deosebire ar' trebui se urmărească pe „agitatorii“ moderni că Soloviev, Hödel, Passanante, pentru că s'au declarat pe față în contra ori-carei legi, a ordinei și autorității. Dér' astăzi sunt și omeni de aceia, cari credu, că e posibilu a asemena pe Thiers cu Hartmann, de aceea trebuie se se rezolve mai antaiu chestiunea, ce e o crimă politică. . .

„Avendu în vedere aceste chestiuni e nedreptu de a acuză pe guvernul francez din cauză neestrădării. Déca i se pôte impută ceva, e numai slăbiciunea, ce a arătat-o față de strigarile radicalilor; societatea franceză e plină de prejudeție, cari sunt aplecate a escusă crimele politice, guvernul francez a trebuitu se țina contu de dispozițiunea societății și se evite o luptă directă cu radicalii. Altă e chestiunea, că ce urmări va avea această atitudine asupra relațiilor politice ale Franței și Rusiei. Ar' fi tristu, déca afacerea Hartmann ar' provocă o recădere între aceste două puteri. Unu asemenea rezultat ar' fi unu adevăratu triumfu pentru inimiții Rusiei și ar' provocă chioțe de bucurie în taberă aderinților fanatici a unei „revoluțiuni generale europene“. . .“

Provisoriulu în comitatulu Severinului.

Comitatulu Severinului are nefericirea de a nu fi locuitu de Maghiari și de a face parte din fostă granitiă militară, care nu s'a bucurat niciodată decât de antipathia maghiarilor. Mai înainte granitiă militară eră independentă de Ungaria și avea o deosebită organizațiune; Maghiarii, venîndu la guvern, au staruit, că se fia desființată și încorporată la statulu ungaru, ceea ce s'a și facutu, comitatulu Severinului fiindu unulu din comitatele încorporate ale granitiei militare. Cu granitiă militară s'a întemplat totu ceea ce s'a întemplat cu Transilvania, a fostu adică îndată după unirea ei cu Ungaria supusă unei stări excepționale, care în limbă „fericitorilor nostri de patriă“ se chiama provisoriu. Provisoriulu este purgatoriulu, prin care trebuie se treacă acea parte a poporațiunii, care încă nu e destul de „côptă“ pentru de a participă în mesură egală cu națiă privilegiată la bunătățile constituționalismului ungaresc. Nu mai este de lipsă a arată aci urmările provisorului în Transilvania, care nici pînă

astăzi nu e delaturat, le simțim cu totii destul de multu. Ne vomu margini a marca cu câteva cuvinte rezultatulu dobîndit prin domniă provisorie a creaturelor guvernului maghiar în comitatulu românesc al Severinului. „Incalcare, corupțiune, procederi fortiate arbitrar“, eata în puține cuvinte esența situațiunii comitatului Severinului, cumu resultă și din memorandumul, pe care o deputatiune în frunte cu comis. reg. Ujfalussy și cu deput. generalu Traianu Doda l'a înaintat la 20 Nov. 1879 guvernului ungaresc.

Cetitorilor nostri li sunt încă în viața memoria descoperirile scandalose, ce s'au facutu cu privire la administrarea comitatului Severinului. Defraudările vice-comitelui Pausz și a famulului său procurorului com. Csorba, corupțiunea și desfrîul între funcționarii guvernului, erau de ajuns spre a justifica cererea, că acești s'au delaturat și că provisoriu se înceteze. Ministrulu-presedinte Tisza înse a gîsîtu, că încă nu e timpul de a se face o schimbare în guvernarea comitatului Severinului. Ce importă, déca Romanii de acolo voru mai suferi unu anu său doi! Nu e mirare, că guvernulu maghiar nu are timp a se ocupa mai seriosu de soarta unui comitatu granitieresc, déca nici pentru o țară întreagă, că Transilvania, n'a potutu face încă pînă acuma nimic. Destul, că d-lu Tisza a răspuns la cererile celor din Severin cerîndu dela camera, că se voteze unu proiectu de lege, prin care se prelungească provisoriu din comitatulu Severinului încă pe unu anu.

Acestu proiectu de lege s'a dezbătutu în ședința dela 17 l. c., în care s'a și primitu. Br. Béla Liptay a vorbitu în contra lui. Elu crede, că d. Tisza numai de aceea voiesce se prelungească provisoriu comit. Severinului, pentru că nu cunoște bine giurstarile de acolo și voiesce se câștige timp spre a studia. După aceea arată tristețea urmări ale acelu provisoriu și propune, că ministrulu de interne se fia provocat de către camera a prezenta încă înainte de finitul anului 1880 proiectulu de lege provisoriu la regularea definitivă a comitatului Severinului. Dep. Ivanovicu susține părerea lui Liptay. Min. Tisza o combate dîcîndu că acestu comitatu trebuie se fia administrat pe acelasu calapodu, că toate celelalte comitate încorporate ale granitiei militare. După d. Tisza și pînă a nu se primă proiectulu său de către majoritate a ținutu d. deputatu George Popu urmatoriulu discursu:

„On. Camera! Cu toate, că me deciseseam se nu mai vorbesc, cîtă timp va mai domni guvernulu actualu, (s'audim!) totuși, mi țin de o datorie a-mi espune și eu cu asta ocaziune opiniunea. (S'audim!) La clasificatiunea foarte rea — asi putea dice de rea credință — ce a facutu domnulu raportor cu privire la situațiunea și locuitorii din comitatulu Severinului au răspuns pe largu antevorbitorii Liptay și Ioanovici. Dér' mi-a mai rămas și mie ceva. D. raportor a disu, că guvernulu nu este multămitu cu starea din comitatulu Severinului. Eu din parte mi ilu asigură, că locuitorii din comitatulu Severinului nu suntu multămiti cu starea de acolo, care este o consecință a dispozițiilor luate de guvern. (Aprobare în stangă estrema!). Unu proverb germanu dice: „Es kommt nichts besseres nach.“ Acestă s'a întemplat în fapta față cu naționalitățile nemaghiare. Amu crediutu, că în urmă nenumeratelor ofense facute nouă cetățienilor nemaghiari de ministrulu-presedinte actualu și în urmă amenințării că va zdrobi naționalitățile, déca voru îndrăzni a mai ține la esistență lor națională și nu-se voru supune tendințelor sale de maghiarizare — amu crediutu dicu —, că reulu nu va lua dimensiuni mai mari. E dreptu, că guvernulu și-a ținutu cuvîntulu; a adus țară la sapa de lemn, a zdrobitu pre toate popoarele ei, dér' tristulu adevăru este, că nu ne-a zdrobitu numai pe noi nemaghiarii, ci a calcatu în picioare fericirea, bunăstarea atîtu morala cîtă și materială a tuturor popoarelor. (Adevăratu! în stangă estrema). Astfelu ce vedem acuma? Vedem pe maghiarii din bogatele câmpii ale Tisei și pe romanii și secuii din Transilvania ce traiau pînă aci în bună stare, i, vedem dicu, cu totulu saraciti, cum enigréza, maghiarii în America, ér' romanii și secuii în Dobrogiă și România, numai că se pôte sesi castige traiulu vieții.

Înse, orice reu își are și partea sa bună. Partea cea bună a acestui reu este aceea, că, déca au fostu și pînă acuma omeni, cari s'au îndoit că este cu potință a ferici său a neferici pe o singură naționalitate cu excepțiunea celorlalte, apoi adă oricine s'a potutu convinge pe deplin, că în

acestă țară este posibilă numai fericirea tuturor naționalităților deodată, său nefericirea lor! [Vii aprobări în stangă estrema.]

Eu m'am convinsu, că nici guvernulu și nici Asia dis'ă „oposițiune, capabilă de guvernare“, n'au o programă în ceea ce privește administrațiunea; celu pușin acestă a dovedit-o în modu stralucit unulu pe socotela celuilaltă în decursulu dezbaterilor de 14—15 zile ale bugetului și nici unulu nu voiesce se credea, că celalaltu are o programă de administrațiune. Asia ceva n'a îndrăznitu nimenea se sustiene despre partidulu independent, a caruia programă în totă estensiunea ei sum fericitu a o consideră și eu că pe a mea (Se trăiescă repetite, în stangă estrema), cu excepțiunea unui singuru punctu: nedreptă maghiarizare cu forță. (Eclamări în stangă estrema: Acestă nu se află în programă noastră!) Din dezbaterile finite ne-amu convinsu înse, că există aci în asta casa o individualitate d. deputatu cu nume germanu, Grünwald, care are o programă administrativă. Déca lucrulu stă astfelu atunci, ar' trebui se urmeze, că d. Grünwald, care acuma se identifica cu partidulu oposițiunii întrunite „capabilă de guvernare“ adă mană, se iea în mînă cărmă țării ungaresci. Déca s'ar' întemplată această cumplită nenorocire, atunci s'ar' adevări în mesură și mai mare proverbulu: „Es kommt nichts besseres nach!“ Atunci țin de posibilu în țară ungară și guvernulu muscălesc, deorece urmarea guvernării d-lui Grünwald ar' fi, că notabilitățile maghiare se chiamă earasi — cumu s'a întemplat în 1849 — pe muscăli, că se restabiléscă pacea internă.

Asia dér', d-lor, eu țin monstrușele produse ale ideilor d-lui dep. Grünwald, de nenorociri multu mai mari, decâtu nenorocirile de pînă aci.

Se-mi permita, On. camera, se illustrezu cu câteva exemple faimosă politica administrativă a d-lui dep. Grünwald, în cātu se atinge de comitatulu Severinului. (S'audim!) D. Grünwald a avut marea fericire, că politică s'a administrativă, și aflase din gratia d-lui ministru de interne, încă înainte de născerea sa, terenulu de experimentare în comitatulu Severinului. Se vedem, ce s'a întemplat în comitatulu Severinului. Aci s'a pus în aplicațiune tocmai punctulu cardinalu din programă d-lui Grünwald. D-s'a încă a recunoscutu, că există în această patriă ținături întinse, unde locuiescu și nemaghiari, că d. e. tocmai în comitatulu Severinului și prin urmă, de vreme ce locuiescu acolo nemaghiari, apoi conformu § 42 din legea dela 1870 suntu siliți a alege de funcționari ai comitatului totu nemaghiari, adică dusmani ai ideii de stat maghiar, — d-s'a considera de inamicu alu statului maghiar pre oricine nu este maghiar. Déca este Asia apoi cum de se ține pe sine de amicu alu statului maghiar nemiulu Grünwald? — D-s'a înse dice, că unde nu suntu maghiari, trebuie se se împorțe maghiari că funcționari comitatensi. Apoi, de! sub regimulu d-lui ministru-presedinte, Asia s'a întemplat în comitatulu Severinului. Aci s'au importat maghiari din totă țară, începîndu dela Ujfalussy, Pausz, pînă la celu din urmă copistu, cari toți suntu renumiți prin aceea, că a casa la ei n'au fostu bunii profeti, și provocă pre d. Grünwald și pe d. ministru-presedinte se se bucură de situațiunea, ce a creat-o acestă prin activitatea lor, déca cumva există vre-unu evenimentu, de care se se pôte bucură în acelasu timpu d. ministru-presedinte și d. Grünwald! (Ilaritate în stangă estrema). Presedintele: Rogu pe on. d. deputatu, se binevoiescă a remană la obiectu. (Aprobare în dreptă). George Popu: Nu me voi mai ocupa cu programă d-lui Grünwald; și nu mai amintesc ce felu de servitiu a adus d-s'a guvernului pe sub mînă în comitatulu sev și ce felu de consiliu a datu ministrului, din cari apoi a urmatu închiderea gimnaziilor Slovacilor. Critică și judecarea unor servicii, că aceste, o concredu on. case și opiniei publice. (Aprobare în stangă estrema.) Cu această declară, că primescu toate cele dise de colegii mei antevorbitori, d-nii br. Bela Liptay și G. Ioanovici, cu excepțiunea acelei motiuni, ce se referă la fixarea terminului, deorece 'lu credu prea lungu și dorescu, că starea actuală se înceteze cîtă mai curîndu: Din aceste motive nu primescu proiectulu de lege din discuțiune, că base pentru dezbaterile speciale, și rogu pe on. camera se binevoiescă a primă următoarea contra-motiune. (S'audim! se cetéscă!) Contra motiune: Pentru a face se înceteze durerósă stare a lucrurilor în comitatulu Severinului, On. Camera se îndrumăze pe ministrulu de interne a aplică fara amănare și

comitatului Severinului art. de lege XLII din 1870. (Aprobari in stang'a estrema.)

Unu respunsu categoricu.

Diuarulu bisericescu „Ortodocsulu“ din Bucuraria publica patru scrisori, ce s'au schimbatu intre Metropolitulu-Primate alu Romaniei si Patriarchulu Constantinopolu. In prim'a scrisore Primatele Romaniei cere, in acordu cu pasii facuti de ministrulu de externe, cá patriarchatul dela Constantino-
pole se consentiesca, in urm'a unirei politice a arhiepiscopiei Dobrogea cu Roman'a, la emanciparea bisericesca a localitatiloru din acést'a eparhia, care p'ea acuma a fostu sub jurisdictiunea santei Metropolitulu dela Dristra si la unirea loru canonica cu Metropolia a Ungro-Vlahiei. Patriarchulu declara in „patriarhicesc'a si sinodicesc'a“ s'a epistola prin care raspunde Primatelui, cá „chibzuindu asupra cu sinodulu asupra acestei afaceri bisericesca, au admisu cu placere susdis'a cerere, din care in urm'a unirei politice sev'ersite cu voind'á d'ummediésca devine necesara si unirea bisericesca.“ Spre perpetua dovéda s'a redactatu unu act patriarhicescu si sinodicu despre acést'a.

Celelalte dóue acte se refera la cererea binecuvantarii patriarhicesci asupra arhieriloru alesi in trecut de S.-Sinodu romanu. Acést'a cerere a fostu facutu, cumu asigura Metropolitulu-Primate in dou'a scrisore a s'a cátra Patriarchu „numai pentru a dá o noua dovéda despre adénculu respectu pentru biserica ortodocsa din Roman'a cátra marea biserica, cáci — adauge primatele romanu — „merita mea nu cunósce, nici inalt'a Vóstra Sanctitate n'a citatu vr'unu canonu dupa care n'a' permisu unui metropolitu de a face cu sufraganiu sei episcopi hirotoniile trebuin'óse din eparhia s'a, fara scirea séu voi'a patriarchala. Din contra canonulu 28 alu Sinodulu din Chalcedon dá dreptu chiaru metropolitiloru din circumscriptiunea acelu patriarchatu, ear' din actele menbratulu santu si ecumenicu sinodu se vede, cá cererea tuturoru santiloru parinti din conciliu a fostu, cá hirotoniile arhieriloru se se faca de catre episcopi eparhiei cu consentimentulu metropolitulu loru.“

Asia a respunsu Primatele romanu Patriarchului, pretindea, cá nu e de ajunsu a i se cere binecuvantarea, ci „voi'a de hirotonire“ (ecdosis). La observarile Patriarchului, prin care se încerca a atáca autocefali'a (independentia) Bisericii Romaniei, dá Metropolitulu-Primate Calinicu in acésta scrisore unu respunsu fórte categoricu, pe care 'lu recomandam atentiunei tuturoru prelatiloru romani cá unu exemplu, in ce modu trebuie se se apere autonomia unei Biserice. Acést'a parte a respunsului suna asia:

„In fine rogu pe Inalt'a Vóstra Sanctitate se 'mi per-
ta a exprima adénc'a mea intristare pentru cele ce scrieti
a privint'a a autocefaliei Bisericii ortodocse din Roman'a. Fara se me 'ncercu a arata
deputarile, de care se bucura Biserica Romana ab antiquo,
cá, cá este de ajunsu a invocá faptulu, cá Roman'a este
un statu independentu in tóte privirile, pentru a demonstrá
a autocefali'a Bisericii nóstre este unu faptu incontestabilu
a indiscutabilu. Inalt'a Vóstra Sanctitate intrebatu, candu
de care santu si mare synodu s'a recunoscutu acést'a au-
tocefalia. La acést'a voiu raspunde cu respectuosa intrebare,
ca exista veri-unu canonu, care se arate modulu, cumu, si
scriturata, de care se recunósce autocefali'a unei Biserice.
Principiulu, cum cá cele relative la organizarea Bisericii se
schimba odata cu schimbarile politice, este recunoscutu in
acelu celu mai evidentu de conciliile ecumenice, si istoria
bisericesca ne da numeróse dovédi despre respectarea s'a.
Bisericescu cu tóta sinceritatea, cá nici odata n'am pututu
scie, cá Inalt'a Vóstra Sanctitate, in recunoscuta-i intieple-
ta, va voi candu-va se puna in dubiu autocefali'a nóstra,
pe care suntemu deprinsi a o privi, si, cu dreptu cuventu,
a unu faptu incontestabilu. Déca amu tramisu Inaltei Vós-
tre Sanctitati legea organica a Bisericii nóstre, intentiunea
a n'a fostu de cátu acést'a, cá Inalt'a Vóstra Sanctitate
a ve convingeti si mai bine despre respectulu, ce ve pastreza,
a despre dorint'a ce are Statulu si Biserica Romana, de
a fi in legaturi intime cu Biserica Muma. Cáci, cu tóta
legitim'a gelosia ce avemu pentru independentia statulu
nostru, totusi ne-amu impusu noi insi-ne datori'a, ce nu ne
impune nici unu canonu, de a cere bine cuventarea Inaltei
Vóstre Sanctitati, pentru hirotonirea arhieriloru. Noi amu
scitatu cá pe langa unitatea dogmatica, se mai aratam si
acelu actu de politetia respectulu nostru cátra Marea
Biserica si dorint'a nóstra de a fi in legatura cátu mai in-
tima cu dénsa, de si scimu fórte bine, cá unirea Bisericii
noastre cu intréga Biserica Ortodoxa este destulu de bine a-
parat prin unitatea ei in privint'a dogmeloru, fara vre-o

alta legatura esterióra, in care positiune se afla si sor'a
nóstra Biserica Rusa.“

„Terminandu rogu pe Inalt'a Vóstra Sanctitate se créda,
cá acestu respunsu alu meu este dictatu din dorint'a ar-
denta, ce am, de a contribni prin slabele mele puteri, se se
iulature totu ce ar' puté amenintia séu slabi legaturile ce
trebuie se fia intre Bisericile ortodoxe, precum si din pro-
fund'a mea convictiune, cá numai acea unire este tare si
nedestructibila, care se baséza pe dragoste, si prin care nu
se aduce nici unu prejuditiu existentiei si dezvoltarei indivi-
duale a diferiteloru Biserici, din care se compune maretiul
edificiu alu Bisericii Ortodoxe.“

Limb'a bisericesca.

(Fine; dupa „Bin. Publ.“)

Se mai pomenimu acelu curiosu amestecu de
cuvinte slavone cu grecesci, ce-lu vedemu in no-
menclatur'a obiectelor din altaru si a vestiminte-
loru preotiesci, cumu sunt: prastolu, cádelnitia,
sfesnicu, sfitu, bedernitia (slavóne); potiru, antimisu
omaforu, patrachiru, engolpionu (greco) etc.? Ce
se atinge de titlurile cártiloru bisericesci, tóte sunt
inca slavóne, cá: ceaslovu, molitfelnicu, cazania,
candu nu sunt grecesci, cá: Ochtoichu, triodu, pen-
ticostaru, catavasieru, chiriaco dromionu pidalionu;
de asemenea numele oficiiloru, precumu: maslu,
sfestania, molitfa, utrenia, vecernia (slavóne); pa-
rachlisu; parastasu, trisaghion etc. (grecesci). Totu
slavóne si grecesci sunt inca tóte titlurile cantari-
loru, cá: podobia, bogorodicina, slavoslovia, peasna,
stichóvna; doxologia, cheruvicu, axion, condacu,
irmosu etc. . Treceam cu vederea o multime de
cuvinte, cari astadi in limb'a profana au unu sensu
cu totul indecentu — fia-ne permisu a dá numai
câteva specimene, cá: sgau, nespurcata, nesticata,
impreunare, ce vinu inainte in imnurile adresate
Maicei Domnului. Ori cine va recunósce, credemu,
cá asemenea cuvinte trebuie delaturate cátu mai
cându din cártile nóstre bis. in interessulu bine-
intielesu alu religiositatii si buneloru moravuri,
ce este chiamata biserica a propagá si sustiené
intre credintiosi.

Ceea ce este mai reu, decâtu cuvintele slavóne
si grecesci, ce amu citatu mai susu, sunt frasele
intortochiate in contra naturei limbei romane,
frase lipsite cu totul de intielesu, cá: „Cátra Co-
rinteni a cártii sfintulu apostolu Pavelu cetire“,
in locu de: Cetirea epistolei santulu apostolu Pa-
velu cátra Corinteni. Pentru a avé frase lipsite
cu totul de intielesu, n'avemu decâtu se deschidemu
psaltirea dupa intemplanu, si vomu aflá: „Boiarii
noródeloru s'au adunatu cu Dumnedieu lu A-
vramu: cá ai lui Dumnedieu, cei puternici ai pa-
mentulu fórte s'au inaltiatu.“ (Psalm. 46 verse-
tulu alu 9-lea). „Turburatus'au de mania ochiulu
meu invecitum'am intru toti vrásmasii mei. (Ps.
6 v. 7.) „Se cadu dela vrasmasii mei desiertu.“
(Ps. v. 7.) „judeca mie Dómné dupa drepta-
tea mea si dupa nerentatea mea asupra mea“ (Ps.
7 v. 9). „Eata au chinu nedreptate, zamis-
litu-au dorere si-au nascutu fara de lege (Ps. 7
v. 14). „Intielegeti dér' acestea cei ce uitati pe
Dumnedieu, cá nu cumva se rapésca, si nu va fi
celu ce isbavesce. (Ps. 49 v. 23). „Aduti a-
minte Dómné de ocara robiloru tei, carea amu
tienutu in sinulu meu a multe némuri“. (Ps. 88
v. 50). Acestea sunt totu atâtea frase, ce tre-
buie se recunósca ori cine, cá n'au nici unu intie-
lesu!

Venu mai departe in cartile bisericesci frase,
cari propaga o morala sociala falsa. Din cele
multe fia de ajunsu a-o citá pe acést'a: „Se-se
rusineze cei ce facu fara de lege in desiertu“ (Ps.
24 v. 3). Acestu versetu ne spune, cá numai
cei ce facu fara de lege in desiertu, adeca fara
folosu, trebuie se se rusineze, éra nu si aceia, ce
facu fara de lege cu profitu.

Ne oprimu aci cu citatiunile, deórace pe cele
facute le credemu de ajunsu, pentru a convinge si
pe cei mai aprigi aperiatori ai acestei limbi din
alte timpuri — decumva aru mai esistá vreunulu
—, despre necesitatea reformarii si purificarii a-
cestei limbi, ce nu mai póte remané in acestu
stadiu fara de a detrage din védi'a si influint'a, ce
trebuie se eserceze biserica si religiunea. Acést'a
reformare si purificare este in biserica nóstra cu
atatu mai usioru de indeplinitu, cu cátu ea, ne-
avendu a face nimica cu dogmele credintiei, nu este
oprita prin nici unulu din canónele santei nóstre
biserice. Nu ne indoim, cá prelatii biserice, tie-
nendu contu de progressulu, ce facemu pe fiacare di,
voru contribuí, cá acést'a se devina in curéndu unu
faptu implinitu.

Pentru Romanii Inundati din Transilvani'a si Ungari'a.

La Initiativ'a D-lu D i a m a n d i I. M a -
n o l e au incursu dela :

D-lu Jaques Elias din Bucuresci	franci 100
„ Andreiu Dertmann „	„ 20
„ A. Gerson din Vien'a	florini 10
„ Abrah. Ferhat din Focsiani	„ 10
„ Stefan Ferhat „	„ 10
„ F. S. Ferhat „	„ 5

Sum'a totala : florini 35 ; fr. 120

Pena acuma au incursu la Redactiunea „Ga-
zetei Transilvaniei“ in totalu 1813 fl. 68 cr.,
franci 10,932 50 cent. si 100 mârce germane.

(Va urmá.)

Clusiu, 22 Martiu 1880.

[F o n d u d e p r e m i e.] Cultivarea limbei
si a literaturii este acelu factoru potinte, care
asecuréza rolulu culturalu alu unei natiuni, acestu
scopu 'lu urmáresce societatea acad. „Juli'a“ a ju-
nimei romane din Clusiu; a ne perfectiná in lim-
b'a materna este o datorintia santa, mai greu si
cu multu mai sublimu este a lucrá in folosulu li-
teraturii natiunali, dér' scimu, cá suscitarea emula-
tiunii e unu motore puternicu a nisuintiloru si
faptelor sublimé. Aceste adeveruri le-a avutu in
vedere onor. Dnu presiedinte alu societatii „Juli'a“,
candu cu ocaziunea serbarei anului nou a luat
initiativ'a unui fondu de premie literarie. Intre-
prinderea a fostu intimpinata cu patrocinare ma-
ranimósa si deja la acea serbare s'a subscrisu sum'a
de 20 fl., cari prin colecte facute de zelosulu dnu
presiedinte, p'ea acuma au crescutu la 41 fl. A-
cést'a avere a soc. sub numele „fondu de premie“
se administréza dupa unu regulamentu separatu.

Din acestu fondu, de si inca micu, s'a scrisu
pe terminulu 20 Maiu a. c. unu premiu de 30 fl.,
la care potu concurge numai membrii soc. Juli'a.
Themele concursuali se potu alege liberu, dér' o-
peratele, cari voru tractá obiecte din limb'a si lite-
ratur'a romana, voru fi „ceteris paribus“ preferite.
Multiamita neobositulu zelulu alu d-lui presiedinte Dr.
A. Isacu, soc. Julia va posede de aici incolo unu
mediulu poternicu spre a suscita activitatea mem-
briloru sei in folosulu limbei si literaturii materne,
déca publiculu romanu va spriginá acést'a intreprin-
dere a junei nóstre societati. Rogam, dér' pe
onor. publicu se binevoiesca a ne tende sucursulu ma-
ranimosu, contribuindu fiacare cum' i permitu poterile
Privindu scopulu sublimu, pentru care sunt menite
donatiunile, speram, cá onorat'a inteligintia romana
va patrociná din tóte poterile nisuintiele junimei
acad. din Clusiu.

Insciintiare.

Conformu § 9 p. b si d din statutele Reuniunii invetia-
toriloru romani gr. or. din tier'a Bârsei, are onóre subse-
natulu comitetu a aduce la cunoscint'a membriloru Reuniunii,
cá adunarea generala anuala ordinaria se va tiené in
Zernesci la 24, 25 si 26 Aprile a. c. cu urmatórea pro-
grama.

S i e d i n t i ' a I, in 24 Aprile.

I. Precisu la 8 óre a. m. serviciulu divin cu in-
vocarea spiritulu santu, la care voru luá parte toti membrii
Reuniunii presenti. II. Deschiderea siedintiei prin presie-
dinte, conformu statutelor. III. Apelu nominalu. IV. Ra-
portulu comitetulu, despre activitatea in decursulu anului
espiratu. V. Raportulu cassarulu generalu alu Reuniunii.
VI. Alegerea comisiuniloru de revisuire a rapórtelor si pen-
tru inscrierea membriloru noi.

S i e d i n t i ' a II in 24 Aprile, la 3 óre p. m.

I. Disertatiunea intitulata : „Ochiulu invetiatoriului, cá
unulu dintre midilócele de educatiune.“ II. Propuneri de
sine statatóre, conformu statutelor.

S i e d i n t i ' a III in 25 Aprile, la 9 óre a. m.

I. Proiectulu comitetulu, relativu la propunerea reli-
giunii in scótele populare. II. Raportulu comisiunii de cen-
surare a manualeloru de gramatic'a romana. III. Proiectulu
de reforma prezentatu de comitetu in privint'a subreuni-
loru. —

S i e d i n t i ' a IV in 25 Aprile, la 3 óre p. m.

1. Rapórtelu comisiuniloru. 2. Esercitiu intuitive, pre-
legere practica.

S i e d i n t i ' a V in 26 Aprile, la 9 óre a. m.

1. Disertatiunea intitulata . „Istori'a aritmetice si prin-
cipiile fundamentale la tractarea acestui obiectu de invetia-
mentu in scól'a populara.“ 2. Discussiune asupr'a propune-

rilor de sine statatoré. 3. Ficsarea materialului pentru adunarea generala procsima si a locului, unde se se tiena.

NB. In un'a dintre aceste dile sér'a se va tiené si o serata literara musicala. —

Din siedinti'a comitetului Reuniunii invetiatorilor romani gr. or. din tier'a Barsei, tienuta in Brasiovu la 7 Martiu 1880.

St. Iosifu,
Presiedinte.

I. Aron,
secr.

Diverse.

[Institutul de creditu si economii „Albin'a“] din Sibiu 'si a tienutu adunarea s'a generala in 7/19 Martiu 1880. „Tel. Rom.“ scrie cu privire la acést'a: Raportulu directiunei asupra gestiunii anului 1879, bilantiulu acélu anu si raportulu comitetului de revisiune, cetitu din partea directorului iustitutului, s'a luat la cunoscintia, dandu-se absolutoriu numitelor corporatiuni. Cá dividende pe anulu 1879 s'a statoritu 9%, éra din restula venitului curatu de 33,300 fl. afara de tantiemele directiunei in sum'a de 2928 fl. s'a pusu basa cu 1000 fl. la unu fondu de pensiué pentru amplotatii institutului, éra sum'a de 366 fl. s'a impartasitu spre scopuri binefacétore in modulu urmatoriu: 1. Pentru inundatii din Transilvani'a 100 fl. 2. Pentru dóue bisericii romane in Secuime si adeca pentru cea din Udvarhely si Seps-Szt.-György a 50 fl.=100 fl. 3. Pentru scólele din Mercurea si Lapusiu à 50 fl. éara pentru cea din Sibiu 26 fl. Marcele de presentia pentru membri din directiune se platescu cu 3 fl. cá si in anulu trecut. D. Babesiu pentru sine si d. Antoniu de Mocioni din motivele departarei, éara d-lu Pavelu Dunca pentru betranetia insinuara abdicerea lor, cá membri ai directiunei, care numai cu parere de reu se primí din partea adunarei, remanendu a se face provisiunea de lipsa in sensulu §-lui 37 alu statutelor.

[Gratió s'a si literat'a nóstra Suvérana], scrie „Press'a“ din Bucuresci, a imbogatitu frumós'a colectiune a operilor sale literare cu o noua comedia in limb'a frances: „Revenants et Revenus“. Eri, Marti la 4 óre sér'a, A. S. R. a cetitu oper'a S'a interpretatorilor alesi de A. S. si directorului comitetului Teatrului Nationalu. Impressiunea produsa prin cetirea acéstei comedii a fostu din cele mai satisfacétore, si, dupa cátu ni se spune, pies'a este fórté spiritala si subiectulu din celu mai originale. Eaca, péna asta-di persónele, care voru avé onóre de a interpretá comedi'a gingasiei nóstre Suvérane: D-le Lili Manu, Alice Sintiu, M-sa de l'Aubespine Sully; D-siórele Lucie Ghika si Olga Brailoiu; D-nii M. de l'Aubespine Sully, Grigorie Falcoianu, George Rosetti, Dimitrie Rosetti, Alessandru Haifon si N. Cerchez. Pies'a se va represintá la Palatu si ne vomu face o placere de a tiené pe cetitorii nóstri in curentulu amennatelor, ce se voru poté produce.

[Ce vieatia duce acuma bietulu Tiaru.] Cu privire la acést'a scrie unu corespondentu alu „Gazetei de Coloni'a“, care dice cá e bine informatu: „Tóte incaperile, tóte unghiurile péna si coperisiuiu, paratii si caminurile palatului de érna din Petersburg, au fostu cercetate si s'a doveditu, cá nu mai e temere de vr'unu nou atentatu, déca pazitorii isi voru face datorii si déca nu va reincepe vechiulu slendrianu, ceea ce usioru s'ar' poté intemplá. Imperatulu dórme in urm'a acést'a earas in palatu, ceea ce dela esplósiunea dia urma nu s'a intemplatu, dér' dórme in fiacare nópte in alta odaia. Vieati'a ce o duce Tiarulu acuma e vrednica de plánsu, elu nu mananca nici dintr'o bucata péna nu o gusta altulu; inaintea lui, asia nu bea din vinu péna nu bea altulu, báile trebue se le cerceteze mediculu seu si in fiacare séra inainte de a se culcá se revideza mai antaiu cu deameruntulu odai'a de durmitu si tóte localitatile de deasupra si dedesuptu. E fórté nervosu, nu voiesce se mai audia de nimicu, chiaru si paradede, cari 'i faceau mai inainte bucuria, nu-i mai placu acuma. Neestradarea lui Hartmann l'a superatu inca si mai multu si l'a inversiunatu in contra Republicei francesé, pe care niciodata n'a avut'o la stomacu. — Sermanulu Tiaru!

[Regele Siamésu in Vien'a.] Se anuntia, cá Regele de Siamu Frabat Samedsia (elu posedé de altcum treidieci si cincii nume, dér' acéste se vedu intregi citate numai in proclamatiuni de statu si pe sigilliulu statului) va parasi la primavéra imperiulu seu, spre a merge peste canalulu Suez la Europ'a si a visitá aci de-aréndulu cur-

tile dela Rom'a, Vien'a (Regele posedé ordinulu Leopoldinu, pentru care a conferitu imperatului Austriei ordinulu elephantului albu) Berlin, Paris si Londra. Frabat Samedsia a avutu o crescere européna si vorbesce perfectu anglesesce si francesce. Regele e de religiune Buddhistu si adóreza cá pe locutiitoriulu lui Buddha pe pamentu pe unu elephantu albu, care locuiesce la elu in palatu in apartamente stralucite, cu auru si porcellanu impodobite, si pe care ilu hranesce cu bucatele cele mai scumpe, cari i se dau de cátra servitori imbracati in livrea in blide de auru. Dupa ce móre acestu dieu, tóta tier'a gelesce péna atunci, péna candu se gasesce unu altulu nou in padure. In palatulu regalu dela Bangkok se afla vreo trei sute femei si vre-o trei mii cincii sute sclave. Unu fiu alu orasiului Klagenfurt, d. Payer, este secretariulu privatu alu Regelui.

[Opera romana.] Cetimu in „Lyr'a Romana“: „Betranuiu maiestru Flechtenma her, cáruia teatrulu romanu i datoréza sacrificiulu a 31 de ani, in care timpu a compusu mai tóte bucátile musicale, cari s'au cántatu si se canta inca pe teatrele nationale romane, va dá la lumina pentru anulu viitoriu o opera in 3 acte intitulata: „Fót'a dela Cozia“, care voiesce a-si terminá carier'a, retragéndu-se din functiunea de maiestru compositoru alu Teatrului Nationalu din Bucuresci. In loculu lui, se dice, cá va urmá d-lu G. Stefanescu.

[Statistic'a mortalitatii.] Nu trebue a abusa de statistica, inse nu trebue erasi a o esclude sistematicesce. In fiacare anu moru pe pamentu cáte 30 de milióne de ómeni. Moru pe fiacare di prin urmare 91 de mii. Ceea ce vine mai multa de unulu pe secunda. Ei! ce ve ganditi? Fia-care ticu ticu alu pendulei vóstre dá semnálu de plecare a unui sufletu muritoru. E superflu de a mai adaugá, cá se propune o incrucsiare de sositu si de pornitu si cá nascutii sunt totu atátu de numerosi cá si repostatii. Unu omu, care n'avea alta tréba, a calculatu cá, din timpii istoriei, au murit pe globulu nostru mai multu de cátu 26 de patrulióne de individi din ras'a umana. Eata in fine cifr'a dupa cum a stabilit'o. 26,688,843,285,075,840!!! „Pr.“

Bradu 10 Martiu 1880.

Multiamita publica!

Balulu, arangiatu in 6 Martiu st. n. a. c. in favorulu bibliotecii gimnasiului rom. gr. or. din Bradu, a reusitu preste asteptare.

De si tempulu erá nefavoritoriu — pentru cá'nainte de balu vre-o 4—5 dile a ploatu in continuu, si perdusemu tóta speranti'a de a participá multi la acést'a petrecere, — in sér'a de balu pe la 9—10 óre, sal'a gimnasiului, care e dësutulu de spatiósa, se impluse deja de unu publicu numerosu, atátu din locu, cátu si din pregiuru. — Fora esceptiune de nationalitate, mai tóte familiile invitate din locu au luat parte la acést'a petrecere, care a duratu, iu cea mai buna si frumósa armonia, péna la 7 óre dim. De órece inse nu am de scopu de a descrie petrecerea, ce am avut'o cu acést'a ocaziune, ci de a implini promissiunea facuta in biletele de invitare, si anume, de a publicá — atátu numele Prea Onoratorilor Domni si Dómne, cari au contribuitu pentru prosperarea si inflóirea bibliotecii acéstu institutu, cátu si ofertele maranimóse, incurse atáta in bani cátu si in carti, — amintescu numai pe scurtu, cá toti, cáti au participatu la acestu balu, au fostu pe deplinu multiamiti cu petrecerea. — Au contribuitu in favorulu bibliotecii urmatorii Domni si Dómne:

din Bradu: Nicelau I. Miheltianu 3 fl., Constantinu Costinu 2 fl., Georgiu Parau 2 fl., Nicolau Margineanu 1 fl., Stefanu Albu 2 fl., Petru Rimbasiu 2 fl., Ioanu Germanu 1 fl., Isidor Mendel 5 fl., Hering Pál 1 fl., Szakáts István 2 fl., Michailu Dirin'a 2 fl., Iuliu Popu 1 fl., Brady Lipot 1 fl., Georgiu Gavrilla 2 fl., Szakáts Ianos 1 fl., Georgiu Golcea 2 fl., Brády Albert 2 fl., Zeyk Arpád 1 fl., Porsch Iosef 2 fl., Pataky Victor 1 fl., Aronu Feieru 2 fl., Rosali'a Kugel 2 fl., Tratnik Vilmos 1 fl., Körmendy Gyula 2 fl., Vittmayer Antal 1 fl., Pankl Iosef 1 fl., Candinu Bogdanu 2 fl., Georgiu Imperatu 2 fl., Nicolau Obedeu 2 fl., Pataky Iános 2 fl., Irodenka László 2 fl., Kovács Iulcea 2 fl., Kirinyi Lajos 2 fl., Pascu Birn'a 2 fl., Georgiu Juli'a 2 fl., Vilmos Sándor 1 fl., Lázár László 1 fl., Dercsényi Iosef 1 fl., Georgiu Secareanu 2 fl., Orbán Iános 1 fl., Darvas Iános 5 fl., Iosifu Ungureanu 5 fl., Ioanu Rusu 1 talaru à 2 fl. si 3 bucati carti: „Panteonulu romanu, Gramatic'a italiana de Ollendorf, si Chei'a la acést'a gramatic'a“, — Simeonu Pise 2 fl. —

din Bai'a de Crisiu: Teodoru Popu 5 fl., Sigismundu Borlea 1 fl., Petru Truti'a 1 fl., Nicolau Hentiu 1 fl.,

din Huniádó r'a: Mari'a Avr Pecurariu 1 fl., Avramu P. Pecurariu 1 fl., Amali'a Dim'a 1 fl., Nicolau Dim'a 1 fl. si Mihailu Rimbasiu jun. 2 fl. —

Din Ribiti'a: Loos Iános 2 fl. 50 cr. Kotna Mihály 2 fl., Karácsonyi Sándor jun. 1 fl. 50 cr.

Din Cristori: Ladislau Popu 2 fl., Bataru Attila 1 fl., Ioanu Perianu 1 fl., Deutsch Ignatz 1 fl.

Diu Ceebea: Ioanu Turc'a 2 fl., Ioanu Tisu 1 fl.

Din Mihaleni: Augustinu Onitiu 2 fl., Nicolau Bala 1 fl. Din Siesuri: Tovie Todoranu 2 fl., Georgiu Glav'a 1 fl. Din Rovin'a: Ioanu Campeanu 5 fl., Simeonu Groz'a 2 fl. Din Risiculiti'a: Ioanu M. cluti'a 1 fl. Din Zdrapti: Ioachim Comsi'a 1 fl.

Din Bucésiu: Georgiu Musiescu 2 fl. Din Luncoiu de josu: Nicolau Fugata 4 fl. Din Hondola: Basiliu Puposiu Prot. 2 fl. Diu Halmagi: Nicolau Joldea 2 fl., Din Juncu: Ioanu Fauru 1 fl. Diu Mestécánu: Ioanu Irimie 1 fl. Din Dealu-mare: Aronu Suciu 1 fl. Din Grohotu: Georgiu Romanu 1 fl. Din Bulzesci: Daniilu Giurgiu 1 fl. Din Bucuresci: Petru Popu 2 fl. Din Ribitió r'a de susu: Ioanu Tom'a 1 fl. Din Blajeni: Mar Fauru 1 fl. Din Draosu: Iustin'a mar. Albu 1 fl.

Din Valeabradu: Tom'a Fauru 60 cr., Sum'a totala 147 fl. 60 cr. si 3 carti. Spesele balului au fostu 52 fl. 23 cr. Deci subtragéndu-se spesele din sum'a incursa péna in presentu, remane pentru biblioteca unu veniu curatu de 95 fl. 37 cr. si 3 bucati carti.

Cu acést'a ocaziune se aduce totudeodata susu amintitoru Domni si Dómne atátu din partea corpului didacticu, cátu si a institutului nostru gimn. cea mai cordiala si profunda multiamita si recunoscintia. Ofertele maranimóse, voru mai incurge de asta-di inainte, se voru primí cu multiamita, si se voru publicá.

Petru Rimbasiu
membru alu comitet. arangiatoriu.

Sciri ultime.

D. ministru Bratianu a plecatu din Berlin Dumineca, se dice, fórté satisfacutu. Elu se va opri la Neu-Wied si la Sigmaringen.

Din Françi'a se telegraféza cá dupa ce senatulu a respinsu art. 7 guvernulu s'a decisu a procede la gón'a iesuitoru din tier'a bas'a legiloru esistente. Se astépta publicarea decretelor prin cari se voru desfiintá conventiile iesuitoru.

Fabrica de gheté si de cisme

a lui 4—5

Imre Temesvári

in Budapést'a, Strada Kerepes Nr. 11.

Vendiarea cu ridicat'a (toptanulu) si cu meruntulu.

Recomanda pentru Dame:

Pantofi de casa din lasting séu pele fl. 1.20
Pantofi pentru strada din lasting, séu pele cu tocu si fuinta eleganta fl. 2.—
Ghete Regatta de inchoiatu cu cátarami, din lasting finu, séu pele, fasonulu celu mai nou fl. 3.—
Ghete cu elasticu inaltu de 20 cent. din lastingulu séu pelea cea mai fina, cu talp'a dupla cu cuie fl. 3.00

Pentru Barbati:

Ghete Regatta, din pele de Cáprióra, séu chagrain cu talpa grósa fl. 3.00
Ghete Regatta din pele de manusi, séu lacu, cu marginea grósa a talpei fl. 4.20
Ghete cu elasticu din iuhu, séu pele de Vitielu, cu talpile duple, tintuite, séu cu siurupuri fl. 4.—
Alese din calitatea cea mai buna fl. 4.60
Cisme 50—60 Centim. inalte, de iuhu cu talpa dupla, tintuita triplu si cu siurupuri fl. 9.—
In fine totu felulu de gheté pentru baiati, fete, si copii cu pretiurile cele mai eftine ale fabricei.

Comandele se voru efectúa promptu cu Nachnahme, séu déca se tramite pretiulu. Lucrurile neconvenabile se schimbá bucurosu, listele de pretiuri mai detaliate se tramite gratis si franco.

Cumparatoriloru cu ridicat'a rabatu insemnatu.

Pretiurile piatiei

din 26 Martiu st. n. 1880.

	Hectolitru.	fl. cr.	Hectolitru.	fl. cr.
Granu	fruntea	9 50	Mazerea	7 70
	midulocu	9 —	Lintea	9 20
Mestecatu	de diosu	8 50	Fasolea	6 60
		6 —	Cartofi	1 70
Secara	frumósa	6 —	Sementa de inu	12 —
	de midulocu	5 80	de cânepa	5 65
Ordiulu	frumosu	5 —	1 Chilo.	fl. cr.
	de midulocu	4 80	Carne de vita	— 44
Ovesulu	frumosu	3 10	de rimatoriu	— 48
	de midulocu	2 95	de berbece	— 24
Porumbulu		5 60	100 Chile.	fl. cr.
Meiu		6 65	Seu de vita prospetu	35 —
Hrisca		— —	„ „ topitu	48 —

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipografi'a: Ioanu Gótt si fiu Henricu.